

ПРЕС КЛИПИНГ

19.септембар 2011.

НАСЛОВИ

- Садржај потрошачке корпе није довољан за живот;(стр.2)
- Како коментаришете најаву владе да ће послодавци плаћати отпремнину само за период проведени у том предузећу?;(стр.3)
- Мање посла за грађевинаре;(стр.4)
- Банке уништавају домаћу грађевинску индустрију;(стр.5)
- Без индустријских гиганата нема опоравка;(стр.6)
- Пресипање из шупљег у још празнију државну касу;(стр.9)
- Прогнозе о расту БДП-а тешко остварљиве;(стр.10)
- Социјално-економски савет о закону о штрајку;(стр.13)
- Без гиганата нема опоравка привреде;(стр.14)

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/277755/Sadrzaj-potrosacke-korpe-nije-dovoljan-za-zivot>

Искривљена слика о основним трошковима

Садржај потрошачке корпе није довољан за ЖИВОТ

М. Шкрбић

Просечна потрошачка корпа за трочлано домаћинство у Србији, како показује статистика, у јулу је вредела 55.875,95 динара. Шаролики садржај ове корпе, међутим, сигурно није довољан за нормалан живот, па се намеће питање колико је просечна потрошачка корпа коју израчунавају статистичари заиста и реалан показатељ о томе колико нам новца у просеку треба за основне животне трошкове.

Статистичари израчунали да поједемо само 233 грама јунетине месечно

Примера ради, члан једног просечног трочланог домаћинства по овој корпи месечно троши свега 233,33 грама јунећег меса, или 8,8 килограма хлеба, 166,66 грама лимуна, по 100 грама кајмака и качкаваља или 5,5 литара млека, што када се преведе на дневне количине није ни пуна шоља овог напитка. Осим основних животних намирница у састав републичке просечне потрошачке корпе улазе и остали животни трошкови од становања и рачуна за комуналије, преко здравства, опремања и одржавања дома, транспорта, до културе и образовања. А неки од њих запањујуће су мали.

Статистика показује да је за трошкове образовања просечна трочлана породица требало да издвоји свега 428,70 динара, за рекреацију и културу 2.266,37 динара, а за ресторани и хотеле свега 632,93 динара. Када се имају у виду цене, рецимо, у ресторанима у Србији, испада да је једна породица за овај новац у ресторану могла да поручи једну порцију ћевапа и уз њу једно до два пића, док су од новца намењеног за образовање могли да пазаре једну књигу под условом да је била на снижењу.

Петар Богосављевић, председник Покрета за заштиту потрошача Београд, објашњава да су, откако је ова корпа почела да се обрачунава по методологији Европске уније, трошкови хране постали објективнији јер у корпу сада улази више врста намирница.

- То се, међутим, не односи на трошкове становања, здравства, образовања, транспорта и слично, будући да су они и даље потцењени, па самим тим ни вредност потрошачке корпе није реална - каже Богосављевић.

Састав и количина хране која улазе у ову корпу, каже Горан Паповић, председник Националне организације потрошача Србије, направљен је тако да корпа покрива само основне енергетске вредности чланова једног домаћинства.

- Број калорија које намирнице које улазе у састав корпе носе довољан је само за преживљавање, али не и за нормалан живот. Просечна корпа се не може применити на све становнике Србије. Није исто када у домаћинству имате дете у пубертету и малу бебу, јер они не једу исто. Исто као што нису исте потребе за храном једног физичког радника и запосленог у администрацији. По параметрима потрошње из просечне потрошачке корпе, испада да Србија има најмању потрошњу меса, млека, воћа и поврћа по глави становника у целој Европи. Можда би било боље да се нису мучили и да су рекли да је за основне енергетске вредности довољно мазати маст на хлеб, јер је маст најкалоричнија - каже Паповић.

У Министарству пољопривреде и трговине кажу да овако дефинисана потрошачка корпа одражава структуру потрошње домаћинства добијену из анкете о потрошњи домаћинства и да је она објективан показатељ потрошње просечног домаћинства.

Како коментаришете најаву владе да ће послодавци плаћати отпремнину само за период проведен у том предузећу?

[Ранка Савић](#)

председница Асоцијације слободних и независних синдиката

Ми ћемо начелно подржати те измене Закона о раду, јер смо свесни тешкоћа приликом запошљавања радника старијих од 50 година. Али, од Владе Србије тражићемо помоћ да се анулира то што су неки добили чак и две или три отпремнине, а неко ни једну. Тражићемо да држава преузме на себе део обавеза за запослене у реалном сектору. Међутим, измене којима се рок за склапање уговора о раду на одређено време продужава са једне на три године, нећемо подржати, јер је то пут ка потпуном укидању категорије рада на неодређено.

[Небојша Атанацковић](#)

председник Уније послодаваца Србије

То је логично решење, које је много раније требало да се нађе у закону, јер је досадашња обавеза послодавца да раднику који одлази у пензију исплати отпремнину за читав радни стаж изазвала слабије запошљавање старијих радника. На то су указивали и представници ММФ и други консултанци. Али, држава би морала да регулише и начин надокнаде отпремнина за оне који је неће добити у пуном износу, и на тај начин бар покушати да ублажи чињеницу да се није равноправно понашала према свима. Ту су посебно били угрожени

радници из реалног сектора, док су отпремнине у јавним службама и фирмама биле велике, па је неко примао читаво богатство, а убрзо би се опет запослио.

[Данијел Цвјетићанин](#)

професор Универзитета Сингидунум

Не мислим да ће та мера имати неки већи ефекат. Она ће можда стимулисати запошљавање радника који су прешли, рецимо, 50 година, али ће истовремено стимулисати послодавце да отпусте људе који су пред пензијом, а у тој фирми су провели радни век, како би избегли да им плате отпремнину у пуном износу.

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/manje_posla_za_gradjevinare.4.html?news_id=223904

Ребаланс буџета неће угрозити започете инвестиције, тврде у Влади

Мање посла за грађевинаре

Аутор: М. Н. Стевановић

Београд - Уштеда од 13 милијарди динара, коју је држава предвидела кроз ребаланс буџета, највећим делом погодиће капиталне инвестиције, јер ће та ставка бити тања за 8,4 милијарде. Ипак, то не значи да ће највећи пројекти бити заустављени, нити да ће битно бити смањен обим инвестирања, већће само плаћања бити пролонгирана за наредну годину.

Грађевинци, који су највише погођени оваквим видом штедње, кажу да ће им положај бити додатно отежан, али да је и то боље него да се сасвим зауставе радови. У ЈП Путеви Србије, свесни су да ће то отежати започете радове и редовно одржавање, али се ипак надају да се изборити са том ситуацијом.

- Наш буџет је смањен за 90 милиона евра, а најугроженији су радови који се финансирају из инокредита, реконструкција Газеле, мост код Бешке и окретница код Новог Сада. То значи да се предвиђене кредитне трансхе неће повлачити до јануара наредне године, али мислим да то неће зауставити грађевинаре, јер ће им уместо у децембру, поднета ситуација бити плаћена у наредној години. Мислим да ћемо и код текућег одржавања путева моћи да превазиђемо проблем. Истина је да зимско одржавање изискује веће ангажовање него редовне поправке лети, али се надам да неће бити већих проблема - каже за Данас Зоран Дробњак, директор Путева Србије.

Према речима Милана Бојовића, директора и власника Путева Ужице, радови на коридорима 10 и 11 неће бити угрожени, јер се они и иначе плаћају „на почек“.

- На северном краку Коридора 10, око 65 одсто радова плаћа се одложено на годину дана, док је на јужној деоници пролонгирана уплата за 80,5 одсто извршеног посла. То што ћемо сачекати шест месеци да се исплати 35 односно 19,5 одсто извршеног посла сигурно је да ће утицати на позицију фирми, али ћемо тај проблем лакше да премостимо ако држава обезбеди стабилан

курс. Све грађевинске фирме које су у овом послу, већсу толико задужене код банака да у овом случају не можемо да рачунамо на нове позајмице, већсамо на стрпљење - каже Бојовић.

Он додаје да је много већи проблем то што ће смањен буџет зауставити велики број скромнијих пројеката, посебно оних чија је реализација била предвиђена из НИП-а. „То генерално значи да ће у грани бити мања упосленост, а вероватно ће и број радника бити смањен“, закључио је Бојовић.

http://www.danas.rs/dodaci/biznis/banke_unistavaju_domacu_gradjevinску_industriju.27.html?news_id=223910

Ратомир Тодоровић, генерални директор Грађевинског предузећа Планум

Банке уништавају домаћу грађевинску индустрију

Аутор: Давор Соха

Уместо да нам држава помогне, ми се задужујемо код банака, и све већи број грађевинара остаје без посла. Држава мора да има јасну стратегију у тој области, а не да о судбини грађевинара одлучују стране банке. Овако на почетку разговора за Данас, оцењује стање у грађевинској индустрији Ратомир Тодоровић, генерални директора ГП Планум.

Он подсећа да ово није први пут да грађевинари траже помоћ од владе, али до сада није било одговора. Велики проблем за грађевинаре представља и досадашњи начин плаћања пореза на додату вредност. Они предлажу да се плаћање ПДВ-а врши после наплате извршених радова. Грађевинари траже од државе да им исплати дугове као и да се репрограмирају обавезе привреде држави.

- Ми данас имамо ситуацију да грчке фирме остају без посла, а онда покушавају, и успевају у томе, да га нађу у Србији. Редовно нас побеђују на тендерима, иако није редак случај да су власници тих грчких фирми и родбински повезани, па једни другима намештају посао. Посебно питање су регулатива и услови под којима се објављују тендери у Србији који у старту елиминишу домаћа предузећа јер нису предвиђене заштитне стимулативне мере за чување сопствене грађевинске оперативе. Захваљујући томе, грађевинске фирме из суседне Хрватске, на пример, немају проблем да добију посао у Србији. Хрватски грађевинари ангажовани на нашем тржишту годишње зараде више од 150 милиона евра док српских грађевинара у Хрватској нема, да не говоримо о томе да на Западу наше фирме никада нису могле да добију посао на тендеру. Али, хрватским грађевинарима држава је основала позамашан гарантни фонд који их подржава. Наши грађевинари о томе могу само да сањају, и да се задовоље тиме што ће бити ангажовани као подизвођачи великим страним фирмама - истиче Тодоровић и додаје да велика неликвидност, минимална упосленост капацитета и отпуштање радне снаге прете да грађевинску индустрију доведу до колапса.

Он указује и на велики проблем у сарадњи са пословним банкама које „драстичним условима кредитирања уништавају грађевинаре. Нигде у свету банке не зарађују као у Србији. Ми од државе не тражимо да нам даје новац како бисмо преживели, већ очекујемо да нам створи услове да радимо и зарадимо. Јер, послове које сада реализујемо сами кредитирамо тако што

од банака узимамо скупе кредите“, упозорава директор Планума. У банкама, међутим, истичу да су релативно високе камате на позајмице последица неповољног кредитног рејтинга Србије, то јест осигурања од ризика, што покупује набавку капитала на иностраном тржишту. Иако су међубанкарске стопе на светским тржиштима сада релативно ниске, додатна премија за Србију знатно подиже цену кредитирања у земљи.

Тодоровић указује и на то да проблеми са банкарским гаранцијама спречавају наше грађевинаре да учествују на тендерима за добијање великих референтних послова у иностранству. Зато би држава, сматра он, требало да се формира гарантни фонд, који би обезбеђивао банкарске гаранције домаћој оперативи и омогућио јој наступ и на иностраном тржишту које је једини спас за наше грађевинаре.

- Српске грађевинске фирме интензивно покушавају да појачају своје присуство у иностранству, било да је у питању повратак на нека од уносних тржишта на којима су биле присутна пре санкција, или излазак на нова - на Блиском истоку, рецимо, где су у изгледу послови у Дубаију, Катару и Абу Дабију. Треба поменути послове у Алжиру као и у Ирану где је планирана изградња станова - вредност тог посла је око 70 милијарди долара - подсећа Тодоровић.

Дефицит радника

- Домаће грађевинске фирме које су преживеле економске санкције суочавају се и са проблемом застареле опреме и њој прилагођене технологије рада. Машински паркови домаћих фирми неретко су попуњени опремом старом двадесет и више година. Ипак, много већи проблем јесте недостатак младих квалификованих радника. Прошле године у свим школама у Србији уписано је 11 зидара, девет тесара и 13 армирача. Отуда не треба да чуди што су конкурси за послове у грађевинарству стално отворени. То је велики проблем, јер и ако буде посла, неће бити оних који ће моћи да га ураде - закључује Тодоровић.

http://www.danas.rs/dodaci/biznis/bez_industrijskih_giganata_nema_oporavka.27.html?news_id=223918

Како амортизовати дејство новог таласа кризе који би могао да „збрише“ још око 20.000 предузећа и 150.000 радних места

Без индустријских гиганата нема опоравка

Аутор: Мирјана Стевановић

Податак да се на евиденцији Националне службе за запошљавање налази око 745.000 незапослених (незванично, међутим, у Србији је без посла више од милион људи), као и чињеница да је од 2001. чак 925.000 радника из реалног сектора остало без радног места (највише у индустрији - око 580.000), тешко да икога може да остави равнодушним.

Утолико пре што се тренд отпуштања радника наставља (према подацима Републичког завода за статистику, у јулу су у Србији била запослена 1.755.372 лица, што је за 52.036 мање него у истом периоду лане) и што би, судећи према алармантном упозорењу председника Савеза самосталних синдиката Србије Љубисава Орбовића, до краја године без посла могло да остане

између 100.000 и 150.000 људи (само у претходне три године радна места изгубило је више од 200.000 радника). Занимљив је, међутим, податак да се број запослених у јавном сектору повећава као и да су примања запослених у том сектору готово двоструко виша него оних у привреди. Србија, очигледно, плаћа високу цену разорног процеса приватизације у којем је уништено чак 96 индустријских гиганата. Тај вакуум требало је да попуне мала и средња предузећа која су, иначе, у свим развијеним земљама мотор економског раста, али то се није догодило, а судећи према броју (49.890) отпуштених, крај агоније у коју је запао предузетнички сектор, још се не назире. И мада око 85.000 малих и средњих предузећа запошљавају више од 60 одсто радника, то ни издалека није довољно да се реши горући проблем незапослености. Па, да ли је онда излаз у реиндустријализацији или би, ипак, нову шансу, кроз већу подршку државе, требало дати приватном предузетништву, пре свега малим и средњим предузећима.

- Главни кривац за оволики број отказа свакако је црно тржиште јер се производња којом се баве мала предузећа суочава са нелојалном конкуренцијом на том тржишту где су слични производи знатно јефтинији. У држави у којој се између 50 и 60 одсто промета обавља на црном тржишту тешко је обезбедити конкурентност. Упркос томе, ништа није учињено како би се удео црног тржишта свео на разумну меру од око 10 одсто колико, рецимо, износи у Европској унији, док је у скандинавским земљама сведен на нулу. Томе треба додати и изузетно високе стопе пореза и доприноса, али и парафискална оптерећења, за која привреда издваја око 64 одсто - примера ради, у Словенији се стопа пореза и доприноса креће око 37 одсто. Ту је и пљачка коју су банке извршиле над реалним сектором о чему сведочи податак да је од 2001, само на камате, привреда потрошила 22,6 милијарди евра, а тренутни дуг износи 20 милијарди евра. Да проблем буде већи, при таквом задуживању БДП није растао. Упркос тако великим проблемима ниједна системска реформа није направљена, а резултат тог нечињења је катастрофалан - број фирми које су исказале негативан биланс завршног рачуна премашио је 31.000, у блокади је 53.000 предузећа, док ће над 20.000 фирми бити спроведен стечај - каже за Данас Милан Кнежевић, председник Уније текстилаца Србије и власник Конфекције Модус.

Он процењује да ће нови талас кризе изазвати потпуни колапс ових предузећа, утолико пре што су субвенционисани кредити од око 770 милиона евра потрошени, а ефекат је нула. Јер, ми смо се задуживали за ликвидност по каматној стопи од четири одсто, док је држава субвенционисала те позајмице са пет одсто. Сада ћемо се раздуживати по каматној стопи од девет одсто и то ће бити најкраћи пут који води у колапс привреде. „Задуживањем на овај начин држава је привреду учинила проточним бојлером. Највише користи од тога имале су банке и држава, а најмање привреда. Сада имамо ситуацију да на лични динар мала предузећа узимају динар позајмице плаћајући само на име камата око три милијарде евра годишње. Најава да ће се поштрити контрола наплате пореза и доприноса, односно да послодавци неће моћи да исплаћују плате ако претходно не измире порезе и доприносе, „сахраниће“ још око 15.000 предузећа“, упозорава Кнежевић.

За Љубодрага Савића, професора Економског факултета у Београду, дилеме нема - нереално је очекивати да „патуљаста“ предузећа, од којих су многа настала у претходних петнаестак година, преузму улогу лидера на тржишту. Напротив, она могу да функционишу само као пратеће делатности великим предузећима. Он, у том контексту, наводи пример Тојоте где функционише џаст ин тајм систем у којем 90 одсто делова који се уграђују у аутомобиле производе мала и средња предузећа, односно кооперанти, док се менаџмент компаније бави кључним питањима развоја, затим дизајном, продајом, финансирањем и склапањем готових производа. „То практично значи да се, рецимо, закаже производња 2.000 позиција које не иду у магацин већ директно на производну траку. Тиме се подиже продуктивност производње и

обезбеђује сигуран пласман производа и једини ризик који преузима матична компанија јесте да се обезбеди продаја“, коментарише Савић. На питање какве се последице новог таласа кризе могу очекивати, наш саговорник истиче да је подршка коју Влада даје малим и средњим предузећима кратког даха и наглашава да је неопходно да се Србија врати процесу реиндустријализације, односно стварању неколико десетина великих предузећа која ће бити генератор привредног раста и извоза и лидер технолошког развоја и запослености.

- Предузеће Фијат аутомобили Србија могло би да буде окосница привредног развоја, али је проблем у томе што то није домаће предузеће, што значи да мора да дели судбину италијанске компаније. Могло би се рећи да то је добар модел за оживљавање производње у оним областима где постоји тражња за производима. Другим речима, нереално је очекивати да Србија постане лидер у производњи аутомобила, али постоје делатности, ту пре свега мислим на прехранбену индустрију, које би, захваљујући повољним кредитима, могле да постану наша извозна шанса. Додуше, и у прехранбеној индустрији направљено је доста грешака јер су прерађивачки капацитети прешли у руке странаца. Поменућу само млекаре, шећеране, Фриком... где су сви капацитети продати странцима. Ситуација није ништа боља ни кад је реч о производњи малина где свако гледа свој интерес, а произвођачи сваке године извуку дебљи крај - закључује Савић

Ни подаци Националне службе за запошљавање, за које многи аналитичари тврде да не дају реалну слику стања, нису тако ружичасти. А ти подаци указују да је крајем августа евидентирано 745.000 незапослених од чега је највише оних (36,5 одсто) старости од 45 до 65 година. Следе незапослени старосне доби од 30 до 44 године (њих је 36,1 одсто), а најмање је оних старосне доби од 15 до 29 година (27,4 одсто). Посматрано према стручној спреми највише је оних са завршеном трогодишњом или четворогодишњом средњом школом (54,2 одсто), док је проценат нестручних радника са завршеном основном школом, или без квалификација, нешто мањи (32,9 одсто). На посао чека и 6,2 одсто незапослених са завршеном вишом школом и трогодишњим високим образовањем, док 6,7 одсто лица на евиденцији НСЗ има завршен факултет. У НСЗ кажу да ће до краја 2011. програмима обуке, преквалификацијама и доквалификацијама, за потребе познатог послодавца и тржиште рада, бити обухваћено око 4.000 лица, док је у периоду од 2008. до 2010. програмима обука било обухваћено више од 12.000 незапослених.

Паралеле

Од укупно 106.300 предузећа колико их је регистровано у Србији, око 85.000 су мала и средња која запошљавају више од 60 одсто радника. Кад је реч о Европској унији, о позицији малих и средњих предузећа најилустративније говори податак да од укупно 20 милиона фирми, 99 одсто чине МСП. У тим предузећима запослено је више од 80 милиона људи, односно две трећине укупног броја запослених у приватном сектору ЕУ. Да су мала и средња предузећа у правом смисли те речи мотор економског развоја ЕУ, говори и податак да се њихов допринос укупном бруто домаћем производу изражава цифром од 60 одсто. У земљама Европске уније, подршка малим и средњим предузећима није изостала, а изражава се пре свега кроз стимулисање њиховог раста и конкурентности.

Милан Кнежевић, председник Уније текстилаца Србије

Упркос великим проблемима ниједна системска реформа није направљена, а биланс тог нечињења је катастрофалан - број фирми које су исказале негативан резултат премашио је 31.000, у блокади је 53.000 предузећа, док ће над 20.000 фирми бити спроведен стечај

Љубодраг Савић, професор Економског факултета у Београду

Дилеме нема - нереално је очекивати да „патуљаста“ предузећа, од којих су многа настала у претходних петнаестак година, преузму улогу лидера на тржишту. Напротив, она могу да функционишу само као пратеће делатности великих предузећа

<http://www.dnevnik.rs/node/44364>

Пресипање из шупљег у још празнију државну касу

Усвојени ребаланс буџета доноси у суштини мало већа социјална давања, минимално повећање плата државним запосленицима и пензија, кресање неких ставки

попут капиталних улагања и, наравно, већи минус у државној каси за 200 милиона евра. Када се све сабере опет је пресуто из шупљег у празно с тим што је празнина само још већа и ове године ће достићи 1,4 милијрди евра, а требала је бити око 1,2 милијарди евра.

Влада Србије је да подсетимо, у петак утврдила Предлог ребаланса буџета за 2011. годину, усаглашен са Међународним монетарним фондом, који предвиђа буџетски дефицит од 142,7 милијарди динара. Ребалансом је предвиђено да приходи буџета буду 707,34 милијарде динара, а расходи 850,91 милијарда, изјавио је државни секретар у Министарству финансија Душан Никезић. Према договору са ММФ-ом, дефицит консолидованог буџета у овој години биће повећан са првобитно планираних 4,1 одсто бруто домаћег производа на 4,5 одсто. Ребалансом буџета биће увећани издаци за пензије, зараде и социјална давања, рекао је Никезић и додао да ће та повећања бити реализована у октобру, како је и планирано. Он је рекао да неће бити смањени подстицаји привреди за запошљавање и пољопривреду, као и да неће бити одлагања значајних инфраструктурних пројеката.

Према ономе што стоји у ребалансу са мање средстава треба да рачунају грађевинци, али и службе премијера Мирка Цветковића, и свих потпредседника, изузимајући Божидара Ђелића задуженог за европске интеграције, као и многе државне службе и институције. Расподелом средстава по предложеном ребалансу буџета могли би, барем на прави поглед, да буду задовољни запослени у државним предузећима и пензионери, јер ће издаци за те две ставке бити увећане за укупно 15,7 милијарди динара. Пензионери и запослени у јавном сектору привреде требало је, како је првобитно било процењивано, ове године да добију петопроцентно увећање примања. Међутим, због веће од очекиване инфлације већ у априлу су добили повишицу од 5,5 процената, а на нов, додуше врло скроман, раст примања могу рачунати у идућем месецу. Из увида у предлог ребаланса може се уочити да ће сада бити знатно мање

средстава за инфраструктуру: извођачи инвестиционих радова остаће ускраћени за 8,4 милијарде. Предузетници и поједини политичари упозоравају да осетно кресање издатака за инфраструктуру може изазвати додатне проблеме и онако ослабљеној грађевинској делатности, па и целој домаћој привреди. Многе државне службе и институције такође су се нашле на „удару”, јер ће им ребалансом бити дато мање средстава, а најоштрије је до сада реаговао повереник за информације од јавног значаја Родољуб Шабић.

Шабић у саопштењу прецизира да је буџет повереника умањен за 21.977.000 динара, односно око 17,43 одсто, као и да га Министарство финансија није консултовало о „уштеди”, већ је буџет, како наводи, умањен по непознатим субјективним критеријумима.

За сада се Министарство финансија није оглашавало поводом овог Шабићег „демарша”, а државни секретар у том министарству Душан Никезић је између осталог рекао, образлажући Предлог ребаланса буџета, да ће уштеде у инфраструктури бити остварене променом динамике плаћања, јер је реч о радовима који треба да се наплате у току идуће године. На чињеницу да ће драстично бити смањена издвајања за инфраструктурне радове, указала је и потпредседница владе Верица Калновић Она је уочи саопштавања владиног предлог буџета изјавила наведено смањење издатака за капиталана улагања обухвата безмало трећину раније планиране суме за те намене у овој години. Предузетник Топлица Спасојевић такође указује на лоше стране смањења издатака за капитална улагања.

„Оно што није добро је што смо умањили капиталне издатке, јер они су исто тако важни, посебно што Србији недостаје инфраструктура и јавне инвестиције. Управо извештај Светског економског форума указује на то”, навео је Спасојевић .

Е. Дн.

Становима нове субвенције

Треба, ипак, напоменути да је Ребалансом буџета за 2011. годину предвиђено је додатних 300 милиона динара за субвенционисање стамбених кредита грађана Србије, што је, према оцени аналитичара, врло добра мера за подстицање станоградње. Никезић је, такође, указао на намеру Владе да настави са подршком домаћој грађевинској индустрији, посебно у домену станоградње, како би грађани и убудуће лакше долазили до крова над главом.

ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД

http://www.pregled.rs/naslovna_strana.php?vest=95504

Да ли нас 2012. очекује нови талас кризе: уместо пројектованог раста, економисти најављују стагнацију привреде

Прогнозе о расту БДП-а тешко остварљиве

Иако су власти поодавно објавиле да је Србија изашла из економске кризе, на нашу жалост ми ћемо се у наредних неколико година тек суочити са њеним најтежим последицама, сматра професор Економског факултета у Београду Љубодраг Савић. Са овом оценом слаже се и Михаило Црнобрња, професор Факултета за економију, финансије и администарцију (ФЕФА) који сматра да су прогнозе о расту друштвеног производа Србије у 2012. години за 4,5 одсто крајње нереалне, те да је много вероватније да нас очекују стагнација привредне активности и даљи пораст незапослености.

Иако проблеми у функционисању српске економије често нису у директној вези са светским економским кретањима, најаве новог таласа кризе који ће потрести свет наредних година морале би озбиљно да нас забрину. Професор Њујоршког универзитета Нуријел Рубини, који је крах америчког тржишта некретнина и глобалну рецесију предвидео још 2006, две године пре њиховог избијања, уверен је да ће

успоравање раста глобалне економије убрзати почетак нове кризе која ће вероватно наступити већ 2012, а не 2013. како је раније сматрао Рубини. Вероватноћу да се привреде већине развијених земаља суоче са поновним падом Рубини оцењује са 60 процената, с обзиром на то да власти имају све мање могућности обезбеде спољну подршку економији.

"Неопходан је опоравак економског раста - не за пет година, већ данас. У супротном прети нам Велика депресија", упозорио је Рубини који је још средином јуна исписао сценарио "олује", која ће се обрушити на светску економију 2012. и 2013. Као генераторе кризе Рубини је означио финансијске проблеме у САД, пре свега дефицит буџета који ће ове године премашити билион долара, потом неизбежно успоравање економског раста у Кини, дужничку кризу у Европи и стагнацију привреде Јапана. Вероватноћа да се поменути "лоши" моменти споје у "олују" чију ће пуну снагу светска економија осетити већ 2012. или 2013. по Рубинију износи најмање 30 одсто.

Где је у том црном сценарију Србија? По изјави сталног представника ММФ-а у Србији Богдана Лисоволика, додуше датој пре објаве Рубинијевих предвиђања, криза у Србији прошла и грађани 2012. могу очекивати бољи животни стандард. Услов за то јесте да се оствари пројектовани привредни раст од 4,5 одсто за шта, став је ММФ-а, има реалних основа. Под условом да не дође до повећање зарада у јавном и приватном сектору, које није праћено већим економским развојем, а што се у Србији, бар до сада, у години избора каква ће бити 2012. још није догодило. Но, чак и ако се чудо деси, признао је Лисоволик, „и даље постоји могућност повратка кризе” која пре свега зависи од спољних фактора, могућег покушљења енергената или турбуленције у Евразони.

Дакле, криза нас свакако чека. Поједини “стручњаци” чак верују да ће српска апокалипса стићи раније него у остатку света. Након избора 2012, кажу, наступиће свеопшта беда, социјални немири и хаос гори него у Грчкој. На фатализам ових “експерата” надовезују се и упозорења озбиљних опозицији наклоњених економиста, попут Миодрага Здравковића, аутора сајта www.макроекономија.орг. Здравковиће верује да је питање је тренутк-к-д- ће се у ЕУ поново пост-вити држ-вне гр-нице к-ко би се н-јвеће земље з-штитиле од неконтролис-ног прилив-ст-новништв-, а цену тога пл-тиће периферне земље првог ул-ск-.

- У овој ситу-цији потпуне непредвидивости и кр-ткорочне будућности мислим д- је „хв-т-ње“ з-к-ндид-туру з-чл-нство у ЕУ потпуно бесмислено и инф-нтилно. Т-ј тренут-к неће просечном гр-ђ-нину Србије донети тренутни и тр-јни р-ст ст-нд-рд- з-, рецимо, 30 одсто. Под-ци ММФ--пок-зују д- се све нове чл-нице ЕУ н-л-зе н- п-р процен-т- бољем м-териј-лном ст-нд-рд-у у односу н- ст-ње пре четири или седам годин- к-д- су пост-ле пунопр-вни чл-нови - каже Здравковић. Можда је овакво мишљење ригидно, али и умеренији економисти, попут директора Института економских наука Дејана Ерића, сматрају да предвиђања о глобалном заопштравање кризе јавног дуга у 2012. треба схватити најозбиљније, тим пре што Србија још увек осећа последице глобалне кризе 2008.

- Пошто се последице још увек осећају морамо бити свесни да и нови талас кризе може захватити Србију, али наравно са одређеним временским „заостатком”. Посебно брине што се ми суочавамо са великим проблемима у јавним финансијама и растућим државним дугом. С друге стране, привредна активност још увек није на довољном нивоу да „закрпи“ велике рупе у буџету, па смо

принуђени на нова задуживања. У томе видим највећу опасност, пошто се досадашњи ток нове кризе управо манифестује на тржиштима јавног дуга. Верујем да су наши надлежни органи свесни ове опасности и да припремају контингентне планове. Посебан проблем за нас може представљати чињеница да је наредна година изборна, пошто обично у том периоду економске теме бивају донекле потиснуте у други план – упозорава Ерић.

И Љубодраг Савић сматра да у условима свеопште глобализације ниједна земља неће бити поштеђена другог таласа економске кризе.

"Али би се криза десила, чак и да није било светске. Нисмо искористили коњукуру светске привреде у првој половини протекле деценије, прилив од скоро 130 милијарди долара од извоза, дознака, страних директних инвестиција, задуживања и донација, као и прихода од приватизације за успостављање ефикасног и дугорочно одрживог економског система. Погрешним моделом приватизације потпуно смо уништили реални сектор, односно индустрију и пољопривреду. Услуге су једино бележиле динамичан развој, темељен на огромном увозу и прецењеном динару. Ефикасност «српског транзиционог модела» из темеља је распршио први талас глобалне економске кризе, показавши да развој заснован на новом задуживању и приходима од приватизације може трајати само онолико, док има прилива из ових извора", објашњава Савић.

Упозорења да непосредна будућност не доноси оживљавање привреде већ неки облик стагнације, одржавање привреде без раста, Михаило Црнобрња сматра реалним из два разлога: "Основни узрок претходне кризе, прекомерно задуживање, није отклоњен. Само је одложен. То се најбоље види из ситуације у Еврозони, где се број држава којима прети дужничка криза стално увећава. Сад се говори и о Италији и Француској, поред Шпаније и Португала и, наравно, Грчке. И друго, Рубини, с правом, указује на то да је број опција за стимулисање раста веома сужен. За очекивати је, дакле, да ће глобална привредна активност у најмању руку бити успорена у наредних неколико година.

То ће се, извесно, одразити и на успоравање привредне активности у Србији. Стране инвестиције у оваквим ситуацијама се не увећавају. Напротив. А стране инвестиције, због недостатка домаћих, важан су генератор привредног раста Србије", каже Црнобрња подсећајући да је својевремено било и тврдњи да криза може да представља развојну шансу за привреду Србије.

"То би било могуће да је наша привреда ефикасна, динамична и конкурентна, и да је у стању у периодима кризе да преотме тржишта другима. На жалост, није тако што показује и најновији извештај Светског економског форума где смо тек 95. по конкурентности у свету", закључује Михаило Црнобрња.

Дакле, више је него извесно да нам суочавање са разорним ефектима кризе тек предстоји и по томе је Србија у мање-више истом положају попут већине сличних земаља. С једном крупном разликом.

"Влада Србије већ дуже време - са мање или више успеха - гаси само мање пожаре, док озбиљно суочавање са претешким проблемима одлаже за неки будући период. Само да то не буде превише касно", каже Љубодраг Савић.

Повећање пореза неизбежно

Буџет Србије за 2012. годину, уместо планираних милијарду, суочиће се с дефицитом од 1,75 милијарди евра што је неодрживо, изјавио је недавно председник Фискалног савета Павле Петровић указујући на неопходност штедње како би се избегла потенцијална финансијска криза. Уз подсећање да је садашњи дефицит буџета око четири одсто БДП-а, Петровић је рекао да ће се буџет Србије за наредну годину суочити са дефицитом од око пет одсто БДП-а, што је неодрживо јер би толики дефицит генерисао јавни дуг који би растао и наредне две до три

године, што би, потенцијално, довело до финансијске кризе.

"На влади и парламенту је да одреди приоритете и да ли ће више дати за школство, здравство, пензије, војску или полицију. Уколико се не пронађе начин за уштеду, питање је да ли да се иде на повећање пореза, што је, иако најлошије, ипак могуће решење", рекао је Петровић.

РТВ

http://www.rtv.rs/sr_lat/drustvo/socijalno-ekonomski-savet-o-zakonu-o-straiku_273793.html

Социјално-економски савет о закону о штрајку

Извор: Танјуг

У Београду ће данас бити одржана прва седница Социјално-економског савета Србије после годишњих одмора, на којој ће централне теме бити анализа примене Социјално-економског споразума за 2011. годину и Извештај радне групе за израду закона о штрајку.

На припреми предлога Нацрта закона о штрајку радила је радна група, а прве информације које су летос "процуреле" у јавност изазвале су различита реаговања синдиката, послодаваца и запослених.

Очекивало се, наиме, да ће тај акт бити усвојен још у јуну, али су поједине његове одредбе различито тумачене у јавности, што је изазивало приличну конфузију.

Док су послодавци говорили да је реч о "бенижном закону" који неће донети ништа ново, синдикати су га нападали сматрајући га неприхватљивим, јер, како су тврдили, њиме се практично штрајк забрањује.

Министар рада и социјалне политике Расим Љајић је тада изјавио да је реч само о нацрту, и да тај нацрт, био он и "најгори на свету", представља само неопходну полазну тачку.

"На предлогу нацрта се радило готово годину дана са циљем да се регулишу услови и права запослених на штрајк у складу са европским стандардима, не да се саботира право радника на протест", рекао је Љајић и тада додао да се зато у њему неће наћи ниједна одредба око које не постоји апсолутна сагласност чланова радне групе.

Штрајк по тадашњој верзији закона није дозвољен професионалним војницима, Безбедносно-информативној агенцији, ватрогасцима, државним службеницима на положају, судијама и тужиоцима, хитној медицинској помоћи и контроли летења...

А дозволу за штрајк, уз поштовање минимума рада, могу да добију они који раде у области електричне енергије, снабдевања водом, железничког и поштанског саобраћаја, основног образовања, социјалне и дечје заштите...

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2011&mm=09&dd=19&nav_id=542924

Без гиганата нема опоравка привреде

Извор: Данас

Београд -- Податак да се на бироу налази око 745.000 незапослених (незванично, међутим, у Србији је без посла више од милион људи), тешко да икога оставља равнодушним.

Такоше, ту је и чињеница да је од 2001. чак 925.000 радника из реалног сектора остало без радног места, највише у индустрији - око 580.000.

Утолико пре што се тренд отпуштања радника наставља (према подацима Републичког завода за статистику, у јулу су у Србији била запослена 1.755.372 лица, што је за 52.036 мање него у истом периоду лане).

Судећи према алармантном упозорењу председника Савеза самосталних синдиката Србије Љубисава Орбовића, **до краја године без посла би могло да остане између 100.000 и 150.000 људи** (само у претходне три године радна места изгубило је више од 200.000 радника).

Занимљив је, међутим, податак да се број запослених у јавном сектору повећава као и да су примања запослених у том сектору готово двоструко виша него оних у привреди.

Србија, очигледно, плаћа високу цену разорног процеса приватизације у којем је уништено чак 96 индустријских гиганата. Тај вакуум требало је да попуне мала и средња предузећа која су, иначе, у свим развијеним земљама мотор економског раста, али то се није догодило, а судећи према броју (49.890) отпуштених, крај агоније у коју је запао предузетнички сектор, још се не назире.

И мада око 85.000 малих и средњих предузећа запошљавају више од 60 одсто радника, то ни издалека није довољно да се реши горући проблем незапослености.

Нови талас кризе изазваће потпуни колапс

Милан Кнежевић, председник Уније текстилаца Србије и власник Конфекције Модус, каже да је **главни кривац за оволики број отказа црно тржиште** јер се производња којом се баве мала предузећа суочава са нелојалном конкуренцијом на том тржишту где су слични производи знатно јефтинији.

"У држави у којој се између 50 и 60 одсто промета обавља на црном тржишту тешко је обезбедити конкурентност. Упркос томе, ништа није учињено како би се удео црног тржишта свео на разумну меру од око 10 одсто колико, рецимо, износи у Европској унији, док је у скандинавским земљама сведен на нулу", наводи он.

Кнежевић додаје да "томе треба додати и изузетно високе стопе пореза и доприноса, али и парафискална оптерећења, за која привреда издваја око 64 одсто - примера ради, у Словенији се стопа пореза и доприноса креће око 37 одсто. **Ту је и пљачка коју су банке извршиле над реалним сектором** о чему сведочи податак да је од 2001, само на камате, привреда потрошила 22,6 милијарди евра, а тренутни дуг износи 20 милијарди евра".

"**Да проблем буде већи, при таквом задуживању БДП није растао.** Упркос тако великим проблемима ниједна системска реформа није направљена, а резултат тог нечињења је катастрофалан - број фирми које су исказале негативан биланс завршног рачуна премашио је 31.000, у блокади је 53.000 предузећа, док ће над 20.000 фирми бити спроведен стечај", додаје он.

Он процењује да ће **нови талас кризе изазвати потпуни колапс ових предузећа**, утолико пре што су субвенционисани кредити од око 770 милиона евра потрошени, а ефекат је нула.

"Задуживањем на овај начин држава је привреду учинила проточним бојлером. Највише користи од тога имале су банке и држава, а најмање привреда", каже Кнежевић и додаје да **сада имамо ситуацију да на лични динар мала предузећа узимају динар позајмице** плаћајући само на име камата око три милијарде евра годишње.

"Најава да ће се поштрити контрола наплате пореза и доприноса, односно да послодавци неће моћи да исплаћују плате ако претходно не измире порезе и доприносе, **'сахраниће' још око 15.000 предузећа**", упозорава Кнежевић.

Савић: Неопходни су нам нови гиганти

За Љубодрага Савића, професора Економског факултета у Београду, дилеме нема - нереално је очекивати да „патуљаста“ предузећа, од којих су многа настала у претходних петнаестак година, преузму улогу лидера на тржишту. Напротив, она могу да функционишу само као пратеће делатности великим предузећима. Он наглашава да је неопходно да се Србија врати процесу реиндустријализације, односно стварању неколико десетина великих предузећа која ће бити генератор привредног раста и извоза и лидер технолошког развоја и запослености.